

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση: _____ C-489/20-1

Υπόθεση C-489/20

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

2 Οκτωβρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Λιθουανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

30 Σεπτεμβρίου 2020

Αναιρεσείων:

UB

Αναιρεσίβλητο:

Kauno teritorinė muitinė

Διοικητικές διαδικασίες [παραλειπόμενα]

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

(Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο της Λιθουανίας)

ΔΙΑΤΑΞΗ

της 30ής Σεπτεμβρίου 2020

[παραλειπόμενα]

Τμήμα του Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας) [παραλειπόμενα] [ονόματα δικαστών] εξέτασε κατ' αναίρεση, συνεδριάζον κατά την έγγραφη διαδικασία, στο πλαίσιο διοικητικής διαφοράς, την αίτηση αναίρεσεως που άσκησε ο αναιρεσείων, UB, κατά της αποφάσεως του Vilniaus apygardos administracinis teismas (περιφερειακού

διοικητικού δικαστηρίου Βίλνιους), της 30ής Οκτωβρίου 2018, επί της προσφυγής που άσκησε ο αναιρεσείων, UB, κατά του αναιρεσίβλητου, ήτοι του Kauno teritorinė muitinė (τελωνείου του Κάουνας) [παρενέβη δε η Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (τελωνειακή υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Οικονομικών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας)], με αίτημα την ακύρωση ορισμένων αποφάσεων.

Το δικάζον τμήμα

διαπίστωσε τα ακόλουθα:

I.

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά φορολογική διαφορά μεταξύ του αναιρεσείοντος, UB (στο εξής: αναιρεσείων), και της αναιρεσίβλητης, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (τελωνειακής υπηρεσίας υπαγόμενης στο Υπουργείο Οικονομικών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, στο εξής: τελωνειακή υπηρεσία)*, σχετικά με την απόφαση 8PM190020 του Kauno teritorinė muitinė (τελωνείου του Κάουνας) (τοπικής φορολογικής αρχής), της 21ης Μαρτίου 2018, με αντικείμενο τον υπολογισμό φορολογικής υποχρέωσης του αναιρεσείοντος έναντι του τελωνείου (στο εξής: επίδικη απόφαση), βάσει της οποίας ο αναιρεσείων όφειλε να καταβάλει ειδικό φόρο καταναλώσεως και φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) κατά την εισαγωγή, πλέον τόκων υπερημερίας.

Νομική βάση. Το δίκαιο της Ένωσης

2. Το άρθρο 79 (με τίτλο «Τελωνειακή οφειλή που γεννάται λόγω μη τήρησης υποχρεώσεων και όρων») του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (στο εξής: ενωσιακός τελωνειακός κώδικας) προβλέπει, μεταξύ άλλων, στην παράγραφο 1, στοιχείο α', ότι, «[γ]ια τα εμπορεύματα που υπόκεινται σε εισαγωγικό δασμό, γεννάται τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή λόγω της μη τήρησης [...] μιας από τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στην τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά την είσοδο μη ενωσιακών εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης [...]».
3. Το άρθρο 124 (με τίτλο «Απόσβεση») του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα ορίζει, στην παράγραφο 1, στοιχείο ε', ότι «[...] η τελωνειακή οφειλή, κατά την εισαγωγή ή την εξαγωγή, αποσβέννεται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους: [...] όταν εμπορεύματα που υπόκεινται σε εισαγωγικούς ή εξαγωγικούς δασμούς δημευθούν ή κατασχεθούν και συγχρόνως ή στη συνέχεια δημευθούν [...]».

* ΣτΜ: η εισαγωγική παράγραφος του λιθουανικού κειμένου μνημονεύει ως αναιρεσίβλητο το τελωνείο του Κάουνας και ορίζει την υπαγόμενη στο Υπουργείο Οικονομικών της Δημοκρατίας της Λιθουανίας τελωνειακή υπηρεσία ως παρεμβαίνουσα. Κατόπιν ερωτήσεως που απευθύνθηκε στο αιτούν δικαστήριο, το τελευταίο επιβεβαίωσε ότι αναιρεσίβλητο της κύριας δίκης είναι πράγματι το τελωνείο του Κάουνας. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο δεν τροποποίησε το αρχικό κείμενο ως προς το σημείο 1 και δεν επανήλθε με νέο κείμενο ως προς αυτό.

4. Το άρθρο 198 (με τίτλο «Μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν οι τελωνειακές αρχές») του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα προβλέπει, στην παράγραφο 1, στοιχείο α', ότι «[ο]ι τελωνειακές αρχές λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων της δήμευσης, της πώλησης ή της καταστροφής των εμπορευμάτων [...], όταν μία από τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην τελωνειακή νομοθεσία σχετικά με την εισαγωγή μη ενωσιακών εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της [Ευρωπαϊκής] Ένωσης δεν έχει εκπληρωθεί ή όταν τα εμπορεύματα έχουν διαφύγει της τελωνειακής επιτήρησης [...]

[σελ. 2 του πρωτοτύπου]

5. Το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/118/EK του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων καταναλώσεως και για την κατάργηση της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ (στο εξής: οδηγία περί ειδικών φόρων καταναλώσεως) ορίζει ότι «[τ]α υποκείμενα σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντα υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης κατά [...] την εισαγωγή τους στο έδαφος της Κοινότητας».
6. «Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης καθίσταται απαιτητός κατά το χρόνο και στο κράτος μέλος θέσης σε ανάλωση των προϊόντων» (άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως).
7. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι, «για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως “θέση σε ανάλωση” νοείται: [...]
- (δ) η εισαγωγή υποκείμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της παράτυπης εισαγωγής, εκτός εάν τα υποκείμενα σε ειδικό φόρο κατανάλωσης προϊόντα υπαχθούν, αμέσως μετά την εισαγωγή, σε καθεστώς αναστολής».
8. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (στο εξής: οδηγία ΦΠΑ), «[σ]τον ΦΠΑ υπόκεινται οι ακόλουθες πράξεις: [...] οι εισαγωγές αγαθών».
9. «Η γενεσιουργός αιτία επέρχεται και ο φόρος καθίσταται απαιτητός κατά το χρόνο πραγματοποίησης της εισαγωγής αγαθών» (άρθρο 70 της οδηγίας ΦΠΑ).

Νομική βάση. Το εθνικό δίκαιο

10. Το άρθρο 93 («Παύση της φορολογικής υποχρεώσεως») του Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas (νόμου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας περί φορολογικής διοικήσεως) (όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο IX-2112 της 13ης Απριλίου 2004) προέβλεπε, στην παράγραφο 2, περίπτωση 3, ότι «κάθε υποχρέωση σχετικά με τις επιβαλλόμενες από το τελωνείο φορολογικές επιβαρύνσεις παύει επίσης [...] αν τα εμπορεύματα δεσμευθούν κατά την

παράτυπη είσοδό τους και, κατά το ίδιο αυτό χρονικό σημείο ή αργότερα, κατασχεθούν».

11. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η μεταβολή της στάσεως του εθνικού νομοθέτη όσον αφορά τον χρόνο αποσβέσεως της υποχρέωσης καταβολής των ειδικών φόρων καταναλώσεως και του ΦΠΑ κατά την εισαγωγή, επισημαίνεται ότι το άρθρο 93, παράγραφος 2, του νόμου περί δημοσιονομικής οργάνωσης [παραλειπόμενα] καταργήθηκε την 1η Ιανουαρίου 2017 και τέθηκαν σε ισχύ οι ακόλουθες εθνικές διατάξεις, οι οποίες θεσπίστηκαν, μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα:

– το άρθρο 20, παράγραφος 2, του Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas (νόμου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως) (όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο XII-2696, της 3ης Νοεμβρίου 2016), το οποίο προβλέπει ότι «η υποχρέωση καταβολής του ειδικού φόρου καταναλώσεως στο τελωνείο αποσβέννεται mutatis mutandis στις περιπτώσεις του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχεία δ' έως ζ', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα»·

– το άρθρο 121, παράγραφος 2, του Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas (νόμου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας περί φόρου προστιθέμενης αξίας) (όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο XII-2697 της 3ης Νοεμβρίου 2016), το οποίο προβλέπει ότι «η υποχρέωση καταβολής στο τελωνείο του ΦΠΑ κατά την εισαγωγή αποσβέννεται mutatis mutandis στις περιπτώσεις του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχεία δ' έως ζ', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα»·

Κρίσιμα πραγματικά περιστατικά

12. Ο αναιρεσείων, ενεργώντας από κοινού με συνεργούς, οργάνωσε παράτυπη (λαθραία) εισαγωγή προϊόντων υποκείμενων σε ειδικό φόρο καταναλώσεως, προελεύσεως Λευκορωσίας, στο λιθουανικό έδαφος· στις 22 Σεπτεμβρίου 2016, σε απομακρυσμένη τοποθεσία, 6 000 πακέτα τσιγάρων (στο εξής: επίμαχα εμπορεύματα) ερρίφθησαν προς την άλλη πλευρά των κρατικών συνόρων και ανακτήθηκαν. Στη συνέχεια, οι συνριοφύλακες σταμάτησαν βιαίως το αυτοκίνητο το οποίο μετέφερε τα επίμαχα εμπορεύματα εντός της επικράτειας του κράτους και τα τσιγάρα που βρέθηκαν στο όχημα κατασχέθηκαν.
13. Με ποινική διαταγή που εξέδωσε στις 23 Ιανουαρίου 2017 το Vilniaus apygardos teismas (περιφερειακό δικαστήριο Βίλνιους) στο πλαίσιο της κινηθείσας ποινικής διαδικασίας, ο αναιρεσείων καταδικάστηκε για ποινικό αδίκημα που τυποποιείται κατά το εθνικό ποινικό δίκαιο και του επιβλήθηκε χρηματική ποινή ύψους 16 947 ευρώ· αποφασίστηκε επίσης η δήμευση των επίμαχων εμπορευμάτων, ενώ οι αρμόδιες αρχές ανέλαβαν να τα καταστρέψουν.
14. Με την επίδικη απόφαση, λαμβανομένης υπόψη της εκδοθείσας ποινικής διαταγής, το τελωνείο του Κάουνας έκρινε ότι ο αναιρεσείων ενέχεται (αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με άλλα πρόσωπα) για την καταβολή

τελωνειακής οφειλής και του επέβαλε φορολογική υποχρέωση ύψους 10 237 ευρώ ως ειδικό φόρο καταναλώσεως και 2 679 ευρώ ως ΦΠΑ κατά την εισαγωγή καθώς και ποσά ύψους 1 674 ευρώ και 438 ευρώ, αντιστοίχως, ως τόκους υπερημερίας. Επισημαίνεται ότι, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, η ανωτέρω τοπική φορολογική αρχή δεν υπολόγισε και δεν βεβαίωσε σε βάρος του αναιρεσείοντος τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή (εκτιμώντας ότι η τελωνειακή οφειλή είχε αποσβεσθεί).

[σελ. 3 του πρωτοτύπου]

15. Η τελωνειακή υπηρεσία, αφού εξέτασε τη διοικητική ένσταση του αναιρεσείοντος, επικύρωσε, με την απόφαση 1 A-199 της 9ης Μαΐου 2018, την απόφαση του τελωνείου του Κάουνας.
16. Ο αναιρεσείων άσκησε προσφυγή ενώπιον του Vilniaus apygardos administracinis teismas (περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου Βίλνιους) υποστηρίζοντας, κατ' ουσίαν, ότι, λαμβανομένης υπόψη της υπάρξεως λόγου αποσβέσεως της τελωνειακής οφειλής κατ' άρθρον 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, είχε επίσης αποσβεσθεί η υποχρέωσή του να καταβάλει ειδικό φόρο καταναλώσεως και ΦΠΑ κατά την εισαγωγή ως προς τα επίμαχα εμπορεύματα τα οποία είχαν εισαχθεί παρατύπως στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συλλογιστική του αναιρεσείοντος εδραζόταν, μεταξύ άλλων, στην ερμηνεία που έδωσε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο) με την απόφαση της 29ης Απριλίου 2010, Dansk Transport og Logistik (C-230/08, EU:C:2010:231, στο εξής: απόφαση Dansk Transport og Logistik).
17. Με την απόφαση της 30ής Οκτωβρίου 2018, το Vilniaus apygardos administracinis teismas (περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο Βίλνιους) απέρριψε την προσφυγή του αναιρεσείοντος ως αβάσιμη. Το δικαστήριο αυτό έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι οι λόγοι αποσβέσεως της υποχρέωσης καταβολής ειδικού φόρου καταναλώσεως και/ή ΦΠΑ κατά την εισαγωγή δεν καλύπτονται από τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα και, αρνούμενο να εκτιμήσει τα επιχειρήματα του αναιρεσείοντος σχετικά με την ερμηνεία που έγινε δεκτή με την απόφαση Dansk Transport og Logistik, επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι η προμνημονευθείσα απόφαση του Δικαστηρίου εκδόθηκε προκειμένου να ερμηνευθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (στο εξής: κοινοτικός τελωνειακός κώδικας), οι διατάξεις του οποίου δεν είχαν σημασία εν προκειμένω.
18. Διαφωνώντας με την ανωτέρω απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, ο αναιρεσείων άσκησε αναίρεση ενώπιον του Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου της Λιθουανίας).

Το δικάζον τμήμα

διαπιστώνει τα εξής:

II.

19. Η υπό κρίση υπόθεση εγείρει ζήτημα ερμηνείας του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, των άρθρων 2, στοιχείο β΄, και 7, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως, καθώς και των άρθρων 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ΄, και 70 της οδηγίας ΦΠΑ. Επομένως, πρέπει να υποβληθεί στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής απόφασης [παραλειπόμενα] [δικονομική διάταξη εθνικού δικαίου].
20. Συγκεκριμένα, τίθενται ερωτήματα όσον αφορά την υποχρέωση του αναιρεσείοντος να καταβάλει ειδικό φόρο καταναλώσεως και/ή ΦΠΑ κατά την εισαγωγή για υποκείμενα σε ειδικό φόρο καταναλώσεως προϊόντα, τα οποία εισήχθησαν παρατύπως και στη συνέχεια κατασχέθηκαν και δημεύθηκαν, σε περίπτωση κατά την οποία η τελωνειακή οφειλή έχει αποσβεσθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 124, παράγραφος 1 στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

Το περιεχόμενο του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα

21. Κατ' αρχάς, πρέπει να διαπιστωθεί με βεβαιότητα ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίση υποθέσεως, η κατάσχεση και η επακόλουθη δήμευση εμπορευμάτων συνιστούν λόγο αποσβέσεως της τελωνειακής οφειλής βάσει του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Αν γίνει δεκτό ότι η ένδικη διαφορά δεν καλύπτεται από την ανωτέρω διάταξη του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, καθίσταται άνευ αντικειμένου το ζήτημα της απαλλαγής του αναιρεσείοντος από την καταβολή ειδικού φόρου καταναλώσεως και ΦΠΑ κατά την εισαγωγή επί τη βάση του συγκεκριμένου λόγου.
22. Αφενός, η επίμαχη διάταξη του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα είναι σαφής από γλωσσικής απόψεως: τελωνειακή οφειλή αποσβέννυται «όταν εμπορεύματα [...] δημευθούν ή κατασχεθούν και συγχρόνως ή στη συνέχεια δημευθούν [...]». Σε αντίθεση με το άρθρο 233, πρώτο εδάφιο, στοιχείο δ΄, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, το οποίο δεν ισχύει πλέον («εφόσον τα εμπορεύματα [...] κατασχεθούν κατά την παράτυπη εισαγωγή τους και συγχρόνως ή στη συνέχεια δημευθούν»), το άρθρο 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα δεν αναφέρει ρητώς το χρονικό σημείο της κατασχέσεως των εμπορευμάτων. Τούτο υποδηλώνει ότι το χρονικό σημείο της κατασχέσεως που προβλέπει η εν λόγω διάταξη δεν ασκεί επιρροή και ότι η τελωνειακή οφειλή αποσβέννυται για τον λόγο αυτόν όταν τα εμπορεύματα έχουν, μεταξύ άλλων, κατασχεθεί ήδη μετά την παράτυπη εισαγωγή τους στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δηλαδή έχουν κατασχεθεί εκτός της ζώνης στην οποία βρίσκεται το πρώτο τελωνείο εντός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης).
23. Αφετέρου, η κατάσχεση και η δήμευση εμπορευμάτων, οι οποίες μνημονεύονται στο άρθρο 124, παράγραφος 1 στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, συνιστούν λόγο αποσβέσεως της τελωνειακής οφειλής, ο οποίος πρέπει να ερμηνεύεται στενά [πρβλ. απόφαση της 2ας Απριλίου 2009, Elshani (C-459/07,

EU:C:2009:224, στο εξής: απόφαση Elshani), σκέψη 30]. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ερμηνείας των κανόνων του δικαίου της Ένωσης που καθορίζουν τους λόγους αποσβέσεως της τελωνειακής οφειλής [σελ. 4 του πρωτοτύπου], το Δικαστήριο υπογράμμισε την ανάγκη να προστατευθούν οι ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης [πρβλ. αποφάσεις της 14ης Νοεμβρίου 2002, SPKR (C-112/01, EU:C:2002:663, σκέψη 31), καθώς και της 17ης Φεβρουαρίου 2011, Berel κ.λπ. (C-78/10, EU:C:2011:93, σκέψη 46)] και να διασφαλιστεί ότι τα παρατύπως εισαχθέντα στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εμπορεύματα δεν αποτελούν απειλή, από απόψεως ανταγωνισμού, για τα ενωσιακά εμπορεύματα (πρβλ. απόφαση Elshani, σκέψη 29). Οι σκοποί αυτοί μνημονεύονται επίσης στο άρθρο 3 του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

24. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως τονίστηκε με τη σκέψη 52 της απόφασης Dansk Transport og Logistik, «λόγω της παρουσίας και μόνο, στο τελωνειακό έδαφος της [Ευρωπαϊκής Ένωσης], εμπορευμάτων που εισήχθησαν παρατύπως, υφίσταται ο κίνδυνος να συμπεριληφθούν τα εμπορεύματα αυτά στο κύκλωμα οικονομικών συναλλαγών στα κράτη μέλη, το ενδεχόμενο δε τυχαίου εντοπισμού των εμπορευμάτων αυτών από τις τελωνειακές αρχές στο πλαίσιο αιφνιδιαστικών ελέγχων περιορίζεται σημαντικά μετά την απομάκρυνση των εν λόγω εμπορευμάτων από τη ζώνη εντός της οποίας βρίσκεται το πρώτο τελωνείο στο τελωνειακό έδαφος της [Ένωσης] [...]». Εξάλλου, η τυπική (γλωσσική) προσέγγιση που παρατίθεται στη σκέψη 22 της παρούσας διατάξεως θα σήμαινε επίσης ότι, κατ' επίκληση του επίμαχου λόγου αποσβέσεως, τελωνειακή οφειλή αποσβέννυται επίσης σε περίπτωση κατασχέσεως και δημεύσεως, παραδείγματος χάριν, εμπορευμάτων τα οποία έχουν ήδη μεταφερθεί, πωληθεί ή χρησιμοποιηθεί σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες μετά την παράτυπη εισαγωγή τους, τουτέστιν η τελωνειακή οφειλή αποσβέννυται σε περίπτωση κατασχέσεως και δημεύσεως εμπορευμάτων τα οποία έχουν ήδη εισέλθει στο κύκλωμα οικονομικών συναλλαγών των κρατών μελών και τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί ακόμη και στην αλυσίδα οικονομικών συναλλαγών (δηλαδή τα εμπορεύματα αυτά ανταγωνίζονται τα εμπορεύματα της Ένωσης). Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, η διαγραφή των τελωνειακών δασμών εκ μέρους των τελωνειακών αρχών όσον αφορά τα κατασχθέντα εμπορεύματα θα ισοδυναμούσε με το να επιτρέπεται στα πρόσωπα που εισήγαγαν παρατύπως εμπορεύματα να διατηρήσουν πλεονέκτημα ασυμβίβαστο με το δίκαιο της Ένωσης [παραδείγματος χάριν, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όσον αφορά τις τιμές και/ή τα εισοδήματα σε σχέση με άλλους (καλόπιστους) επιχειρηματίες], πράγμα που θα ήταν, μεταξύ άλλων, ασυμβίβαστο με τον σκοπό της προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το αθέμιτο και παράνομο εμπόριο, όπως ορίζεται στο άρθρο 3, στοιχείο β', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.
25. Επομένως, κρίνεται σκόπιμο να ερωτηθεί το Δικαστήριο, κατ' αρχάς, αν το άρθρο 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα έχει την έννοια ότι η τελωνειακή οφειλή αποσβέννυται όταν, σε μια κατάσταση όπως η προκείμενη, τα λαθραία εμπορεύματα κατάσχονται και στη συνέχεια δημεύονται αφού έχουν ήδη εισαχθεί παρατύπως στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απόσβεση της υποχρέωσης καταβολής ειδικού φόρου καταναλώσεως και/ή ΦΠΑ κατά την εισαγωγή

26. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, τίθεται ακολούθως, στην υπό κρίση υπόθεση, το ζήτημα αν το γεγονός ότι η τελωνειακή οφειλή του αναιρεσείοντος για τα επίμαχα εμπορεύματα αποσβέστηκε βάσει του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα συνεπάγεται την υποχρέωση καταβολής ειδικού φόρου καταναλώσεως ή/και ΦΠΑ κατά την εισαγωγή ως προς τα επίμαχα λαθραία εμπορεύματα τα οποία εισήχθησαν παρατύπως στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
27. Συναφώς, ο αναιρεσείων υπογραμμίζει ότι, στις σκέψεις 84 και 98 της αποφάσεως Dansk Transport og Logistik, λαμβανομένων υπόψη, πρώτον, της ομοιότητας μεταξύ δασμών και ειδικών φόρων καταναλώσεως, υπό την έννοια ότι γενεσιουργό γεγονός αμφοτέρων είναι η εισαγωγή των εμπορευμάτων στην [Ευρωπαϊκή Ένωση] και η επακόλουθη ένταξή τους στο κύκλωμα οικονομικών συναλλαγών στα κράτη μέλη, και, δεύτερον, του γεγονότος ότι η γενεσιουργός αιτία και το απαιτητό των δασμών και του ΦΠΑ κατά την εισαγωγή επέρχονται παράλληλα, και προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεκτική ερμηνεία της οικείας κοινοτικής (ενωσιακής) νομοθεσίας, το Δικαστήριο έκρινε ότι η οφειλή ειδικού φόρου καταναλώσεως και η οφειλή ΦΠΑ αποσβέννεται υπό τις ίδιες περιστάσεις όπως η τελωνειακή οφειλή (εφαρμόζονται οι ίδιοι λόγοι αποσβέσεως των υποχρεώσεων).
28. Ως διακριτό σημείο, επισημαίνεται ότι από τις προπαρασκευαστικές εργασίες σχετικά με τη νομοθεσία που παρατίθεται στη σκέψη 11 της παρούσας διατάξεως προκύπτει ότι οι εθνικές διατάξεις που αφορούν την απόσβεση της υποχρέωσης καταβολής ειδικού φόρου καταναλώσεως και ΦΠΑ κατά την εισαγωγή καθορίζονται βάσει της προσεγγίσεως κατά την οποία η απόσβεση της τελωνειακής οφειλής δυνάμει του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχεία δ΄ έως ζ΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα συνεπάγεται επίσης την απόσβεση της υποχρέωσης καταβολής ειδικού φόρου καταναλώσεως και ΦΠΑ, οι οποίοι επιβάλλονται από τις τελωνειακές αρχές, για τα εισαγόμενα προϊόντα.
29. Ωστόσο, το δικάζον τμήμα διερωτάται αν η ίδια εκτίμηση (η οποία διατυπώνεται στις σκέψεις 84 και 98 της αποφάσεως Dansk Transport og Logistik) είναι δυνατόν να ισχύει στην περίπτωση του άρθρου 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, όταν η κατάσχεση λαθραίων εμπορευμάτων, όπως εν προκειμένω, πραγματοποιείται όχι σε τελωνείο, αλλά ήδη στο τελωνειακό έδαφος (κράτους μέλους) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
30. Πράγματι, η εκτίμηση του Δικαστηρίου στην απόφαση Dansk Transport og Logistik συνδεόταν, κατ' αρχήν, με την εφαρμογή του άρθρου 202 και του άρθρου 233, πρώτο εδάφιο, στοιχείο δ΄, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, κατά τα οποία, για να επιφέρει την απόσβεση της τελωνειακής οφειλής, **[σελ. 5 του πρωτοτύπου]** η κατάσχεση παρατύπως εισαχθέντων στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας εμπορευμάτων πρέπει να πραγματοποιηθεί πριν τα εν λόγω

εμπορεύματα απομακρυνθούν από το πρώτο εντός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας τελωνείο (πρβλ. επίσης προμνημονευθείσα απόφαση Elshani, σκέψη 38).

31. Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της απόφασης Dansk Transport og Logistik, και ιδίως από τις σκέψεις της 73, 74, 84 έως 86, 91 έως 93, 98 και 99, η συγκρισιμότητα των ειδικών φόρων καταναλώσεως και του ΦΠΑ (κατά την εισαγωγή) με τους τελωνειακούς δασμούς από την άποψη της αποσβέσεως στηρίζεται, κατ' ουσίαν, στη μη επέλευση της γενεσιουργού αιτίας (εκτίμηση ότι τα εμπορεύματα δεν θεωρούνται ως εισαχθέντα για φορολογικούς σκοπούς) όταν η κατάσχεση των εμπορευμάτων πραγματοποιείται πριν αυτά απομακρυνθούν από τη ζώνη εντός της οποίας βρίσκεται το πρώτο τελωνείο στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ευρωπαϊκής Ένωσης).
32. Παρά τη συγκρισιμότητα ως προς την επιβολή τελωνειακών δασμών, ειδικών φόρων καταναλώσεως και ΦΠΑ κατά την εισαγωγή [πρβλ. επίσης αποφάσεις της 28ης Φεβρουαρίου 1984, Einberger (294/82, EU:C:1984:81, σκέψη 18), της 11ης Ιουλίου 2013, Harry Winston (C-273/12, EU:C:2013:466, σκέψη 41), καθώς και της 10ης Ιουλίου 2019, Federal Express Corporation (C-26/18, EU:C:2019:579, σκέψη 41)], η οδηγία περί ειδικών φόρων καταναλώσεως και η οδηγία ΦΠΑ δεν περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με την απόσβεση των εν λόγω φορολογικών υποχρεώσεων σε περιπτώσεις παράτυπης εισαγωγής λαθραίων εμπορευμάτων (που τίθενται σε ανάλωση) τα οποία, στη συνέχεια, κατάσχονται και δημεύονται.
33. Όπως προαναφέρθηκε, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως, ο ειδικός φόρος καταναλώσεως καθίσταται απαιτητός κατά τον χρόνο και στο κράτος μέλος θέσεως σε ανάλωση των προϊόντων. Το άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο δ', [της οδηγίας αυτής] προβλέπει ότι ως «θέση σε ανάλωση» νοείται «η εισαγωγή υποκειμένων σε ειδικό φόρο καταναλώσεως προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της παράτυπης εισαγωγής, εκτός εάν τα υποκείμενα σε ειδικό φόρο καταναλώσεως προϊόντα υπαχθούν, αμέσως μετά την εισαγωγή, σε καθεστώς αναστολής». Πρέπει να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει, με την απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2018, Επιτροπή κατά Ελλάδας (C-590/16, EU:C:2018:77, σκέψη 45, στο εξής: απόφαση Επιτροπής κατά Ελλάδας), ότι οι έννοιες «έξοδος» και «θέση σε ανάλωση» οι οποίες καθορίζουν το χρονικό σημείο κατά το οποίο καθίσταται απαιτητός ο ειδικός φόρος καταναλώσεως πρέπει να ερμηνεύονται ομοίμορφα σε όλα τα κράτη μέλη.
34. Στο πλαίσιο της ερμηνείας των διατάξεων της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους καταναλώσεως, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, μετά την επέλευση της γενεσιουργού αιτίας του ειδικού φόρου καταναλώσεως (στο εξής: θέση σε ανάλωση), η υποχρέωση καταβολής του ειδικού φόρου καταναλώσεως εξακολουθεί να υφίσταται ακόμη και αν κατασχεθούν και στη συνέχεια δημευθούν τα υποκείμενα σε ειδικό φόρο καταναλώσεως προϊόντα (απόφαση Dansk Transport og Logistik, σκέψεις 80, 84 και 85). Από την πλευρά του, το

δικάζον τμήμα δεν βλέπει λόγο για διαφορετική ερμηνεία των διατάξεων της νυν ισχύουσας οδηγίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως και φρονεί ότι από τους νέους κανόνες του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την απόσβεση τελωνειακής οφειλής δεν μπορεί να συναχθεί διαφορετική εκτίμηση.

35. Εφόσον, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως, ο ειδικός φόρος καταναλώσεως καθίσταται απαιτητός κατά το συγκεκριμένο αυτό χρονικό σημείο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απαλλαγή από τον ειδικό φόρο καταναλώσεως για λαθραία προϊόντα που εισήχθησαν παρατύπως αντιβαίνει στη διάταξη αυτή (βλ., κατ' αναλογία, παραδείγματος χάριν, απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδα, σκέψεις 46 και 56). Επομένως, μπορεί ευλόγως να συναχθεί ότι το γεγονός ότι τα υποκείμενα σε ειδικό φόρο καταναλώσεως προϊόντα κατάσχονται και στη συνέχεια δημεύονται μετά τη «θέση τους σε ανάλωση» δεν επηρεάζει την υποχρέωση καταβολής ειδικού φόρου καταναλώσεως επί των προϊόντων αυτών η οποία γεννήθηκε κατά τον χρόνο της επίμαχης γενεσιουργού αιτίας.
36. Οι διατάξεις της οδηγίας ΦΠΑ πρέπει, κατ' ουσίαν, να αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο· η κατάσχεση και η επακόλουθη δήμευση εμπορευμάτων που εισήχθησαν παρατύπως στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θίγουν την υποχρέωση καταβολής του ΦΠΑ (κατά την εισαγωγή) που αναλογεί στα εμπορεύματα αυτά (πρβλ., κατ' αναλογία, απόφαση Dansk Transport og Logistik, σκέψεις 91, 92 και 94).
37. Εν προκειμένω, τα επίμαχα εμπορεύματα εισήλθαν στο κύκλωμα οικονομικών συναλλαγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ως εκ τούτου, θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο ανάλωσης, οπότε επήλθε η γενεσιουργός αιτία του ΦΠΑ [επί του σημείου αυτού, βλ., παραδείγματος χάριν, αποφάσεις της 2ας Ιουνίου 2016, Eurogate Distribution και DHL Hub Leipzig (C-226/14 και C-228/14, EU:C:2016:405, σκέψη 65), καθώς και της 1ης Ιουνίου 2017, Wallenborn Transports (C-571/15, EU:C:2017:417, σκέψη 54)].
38. Υπό τις συνθήκες αυτές, και δεδομένου ότι ο νομοθέτης υιοθετεί, κατ' ουσίαν, διαφορετική θέση στο εθνικό δίκαιο, το Δικαστήριο ερωτάται επίσης αν τα άρθρα 2, στοιχείο β', και 7, παράγραφος 1, της οδηγίας περί ειδικών φόρων καταναλώσεως καθώς και τα άρθρα 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και 70 της οδηγίας ΦΠΑ έχουν την έννοια ότι η υποχρέωση καταβολής ειδικών φόρων καταναλώσεως και/ή ΦΠΑ **δεν αποσβέννεται** όταν, όπως εν προκειμένω, τα λαθραία εμπορεύματα κατάσχονται και στη συνέχεια δημεύονται αφού [σελ. 6 του πρωτοτύπου] έχουν εισαχθεί παρατύπως στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμη και αν η τελωνειακή οφειλή έχει αποσβεστεί βάσει του λόγου που προβλέπεται στο άρθρο 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.

III.

39. Το Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο της Λιθουανίας) είναι το δικαστήριο το οποίο αποφαινεται σε τελευταίο βαθμό επί διοικητικών διαφορών [παραλειπόμενα], οπότε, όταν ανακύπτει ζήτημα ερμηνείας νομικών πράξεων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το ζήτημα αυτό είναι αναγκαίο για την έκδοση της αποφάσεώς του, πρέπει να υποβάλλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως (άρθρο 267, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ) [παραλειπόμενα].
40. Υπό τις συνθήκες αυτές, προκειμένου να αρθούν οι αμφιβολίες που ανέκυψαν ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης που είναι κρίσιμες για τις επίμαχες στην υπό κρίση διαφορά έννομες σχέσεις, είναι σκόπιμο να ζητηθεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει τους σχετικούς κανόνες της Ένωσης. Η απάντηση στα ερωτήματα που παρατίθενται στο διατακτικό της παρούσας διατάξεως είναι καθοριστικής σημασίας για την υπό κρίση υπόθεση, διότι θα παράσχει επίσης τη δυνατότητα να κριθεί κατά τρόπο σαφή και κατηγορηματικό η υποχρέωση του αναιρεσειόντος να καταβάλει τον ειδικό φόρο καταναλώσεως και τον ΦΠΑ καθώς και τα σχετικά ποσά για τα επίμαχα εμπορεύματα, διασφαλίζοντας ειδικότερα, κατ' αυτόν τον τρόπο, την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης, και θα καταστήσει επίσης δυνατή την εξασφάλιση ομοιόμορφης εθνικής νομολογίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω σκέψεις [παραπομπές στη νομική βάση της προδικαστικής παραπομπής], [παραλειπόμενα] το δικάζον τμήμα

αποφασίζει ως ακολούθως:

[παραλειπόμενα] [δικονομικές διατυπώσεις]

Τα ακόλουθα ερωτήματα, τα οποία είναι λυσιτελή για την εκδίκαση της υπό κρίση υποθέσεως, υποβάλλονται στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

1. Έχει το άρθρο 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, την έννοια ότι η τελωνειακή οφειλή αποσβέννυται όταν, σε περίπτωση όπως η προκείμενη, λαθραία εμπορεύματα κατασχέθηκαν και, στη συνέχεια, δημεύθηκαν αφού είχαν ήδη εισαχθεί παράνομα (τεθεί σε ανάλωση) στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχουν τα άρθρα 2, στοιχείο β', και 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/118/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με το γενικό καθεστώς των ειδικών φόρων καταναλώσεως και για την κατάργηση της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ, καθώς και τα άρθρα 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', και 70 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, την έννοια ότι η υποχρέωση καταβολής του ειδικού φόρου καταναλώσεως και/ή του ΦΠΑ δεν αποσβέννυται στην περίπτωση

που, όπως εν προκειμένω, λαθραία εμπορεύματα κατάσχονται και, στη συνέχεια, δημεύονται αφού έχουν ήδη εισαχθεί παρανόμως (τεθεί σε ανάλωση) στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμη και αν η τελωνειακή οφειλή έχει αποσβεσθεί βάσει του λόγου που προβλέπεται στο άρθρο 124, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού (ΕΕ) 952/2013;

Η παρούσα διοικητική διαδικασία αναστέλλεται έως την έκδοση προδικαστικής απόφασης από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[παραλειπόμενα] [δικονομικά ζητήματα και ονόματα των δικαστών]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ